

Babiczky Béla
(1919–2004)

1952-ben került Babiczky Béla az Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtártudományi Tanszékére. Itt dolgozott – 1978 és 1980 között mint tanszékvezető – nem nyugdíjba vonulásáig (1984), hanem szinte haláláig, hiszen a tanszékkel soha nem szakadt meg a kapcsolata, és még nyolcvan évesen is egyetemi tankönyv értékű munkát tett közzé. Mint egyetemi oktató, persze számos más mellett, elsősorban a tartalomfeltárás, közelebbről az ETO problémáinak szakembere, előadója volt. Nem a nekrológ az a műfaj, ahol az ETO-ról érdemben szólni lehetne, akárcsak dióhéjban is. Azt azonban mindenki, minden könyvtáros tudja, hogy ETO nélkül nincs könyvtártudomány, nincs könyvtár sem, és nem lesz még igen sokáig, ha tán majd egyszer, csak sci-fi fantáziával megkonstruálható roppant távoli, számunkra nem létező időben meg nem szűnik, el nem hal. De az is tudott, hogy az ETO, legyen bár a lehető legkristályosabb racionalitás és konstruktív elme terméke (olyan termék méghozzá, amelyet nem volt elég megteremteni, állandóan és folyamatosan teremteni is muszáj, „létben kell tartani”, nem kisebb elmeéllé és szorgalommal, mint amiként kialakították), nos legyen az ETO bármily racionális, tán a legracionálisabb produktuma szakmánknak, egyúttal igen nehéz „eszköz”, műszer is, amelyet érteni, amelyben otthon lenni a legnehezebb intellektuális feladatok közül való. Ha volt valaha valaki Magyarországon, aki „otthon volt” az ETO-ban, hát az Babiczky Béla volt. És ezzel keveset mondtunk. Az ETO nemcsak a legracionálisabb, egyúttal a legnemzetközibb könyvtári entitás is. Értői, szakemberei, „létben tartói”, folyamatos meglétének és állandó változásainak felelősei, őrei országhatárokon átvélő kicsiny, intranszigenz csoportot alkotnak; ők a szakma krémje, amelybe – egyenrangúként, a többiek által elfogadottként – beletartozni szinte elképzelhetetlenül nehéz. Babiczky Béla tagja volt ennek a nemzetközi szuperklubnak, egyenrangú legnevesebb nyugati kollégáival. Világszinten volt otthon az ETO-ban és annak hazai, magyar „létét”, ontológiai státusát szinte egymaga biztosította évtizedeken át. És ha ma elmondhatjuk, hogy e klubnak most is vannak a nyugatiakkal egyenrangú tagjai (mert vannak, ha csak maroknyian is), az is Babiczky érdeme. Hisz ő tanította őket, ő nevelt magához méltó utódokat. És persze nevelte – évtizedeken át – az ETO könyvtári használóinak, kezelőinek, gondozóinak nemzedéksorait is. Jegyzet-, tankönyv- és monográfiaíróként is, elsősorban azonban oktatóként, egyetemi szemeszterek végeláthatatlan sorának előadójaként, szemináriumok ezreinek vezetőjeként.

Nem volt „jó” előadó. Az ETO-ért lelkesülők (szinte minden évfolyamban akadt ilyen, de mindenkor nagyon kevés) kicsiny konfraternitásán kívüliek általában bizony unták, untuk korrekt, pontos, szigorúan fogalmi előadásait. Hisz – ellentétben oly sok kollégájával, tanártársával – Babiczky Béla nem volt villódzó „zseni”, nem kápráztatott el senkit, nem használta fel egyébként valóban káprázatos műveltségének bizonyonnyal népszerűsége segítő elemeit előadásaiban. Csak a tárgyról és csak tárgyszerűen szólt. És nem zavarta kollégáinak az övét homályba borító kedveltsége, az, hogy azokért igen, őerte senki sem lelkesült, rajongott. Ez a visszafogottság, ez a szakmai kérdések mögé húzódó lemondás, ez a tárgyban való szinte eltűnés – ahogy idősödik az ember – egyre imponálóbbnak, egyre hősiesebbnek és egyre lényegesebbnek tűnik fel. Azt hisszük, hogy a hatalmas és szinte beláthatatlan szakmai és tanári produkció mellett ez is a legfontosabb örökségek közé tartozik, amelyet Babiczky tanár úr ránk hagyott. Bár tudnánk vele okosan sáfárkodni. (VK)

Roboz Péter (1934–2004)

A szélesebb szakmai közvélemény elsősorban a TMT szerkesztőjeként ismerhette, ismerte Roboz Pétert. Hisz rovatvezetője volt a TMT-nek, az on-line, majd a hírrovatot szerkesztette. (Hadd tegyem hozzá, mint ebben az egy műfajban legalább kollégája, hogy Roboz Péter a nagy, a meghatározó szerkesztők közé tartozott, többek közt azzal is, hogy nem ő szólt lapja hasábjain, vagy csak viszonylag ritkán, nem ő szerepelt ott állandóan, mint nem egy grafomán és hiú társa, hanem anyagát hagyta szóhoz jutni.) De elsősorban mégsem szerkesztő volt, hanem szakmánk titkos nagyjainak egyike. Pedig nem könyvtárosként indult, sőt! Fizikus volt, nem is akármilyen. Pályáját az MTA Műszaki Fizikai Kutatóintézetében kezdte, és talán az e téren kevésbé tájékozottak is tudják, hogy ez mit jelentett. Egy tudományos karrier szinte biztos ígéretét, jelentős fizikusi pályafutás nyitányát. Nos, Roboz Péter nem fizikusként, hanem informatikusként vált naggyá. De nem válhatott volna azzá, aki lett belőle, ha nem fizikusként indul. Mert az ő pályafutásának ma még szinte beláthatatlanul nagy és jelentős hozadéka az volt, hogy a legelső közt teremtette meg számunkra a ma már filoszok számára is oly otthonos számítógépes szép új világot (ezúttal e jelzős szerkezet nélkülöz minden ironiát). Ehhez pedig fizikusi alpműveltségre, a fizikában való otthonosságra volt szükség. Sokszor szóltunk már – e lap hasábjain is – a mai magyar könyvtárügyet létrehozó, megteremtő hőskorról, a háború utáni első, alapozó könyvtárosi nemzedékről, a hősököről. Sokkal kevesebbet szóltunk és sokkal ke-

vesebbet tudunk arról és azokról, akik megteremtették annak lehetőségét, hogy a könyvtárakban otthon legyen a számítógép, hogy adatbázisok épüljenek, hogy az on-line keresés a legegyszerűbb és legbanálisabb könyvtári rutinmunkák egyike legyen stb. Paradox volt Roboz Péternek és kevés számú társának a helyzete: egy a számítógépről legfeljebb mítoszokat vagy ideológiai aggályokat hallott, számítógépet legfeljebb sci-fi filmekben látott, a matematika és a természettudományok iránt zsigeri ellenszenvet érző könyvtári–könyvtárosi környezetben kellett megteremteniük valamit, amiről – az induláskor – ők sem igen tudtak semmit. Szinte ex nihilo teremtés folyt itt, Roboz Péter és kevés számú társa jóvoltából. Küzdelmeikről, válságaikról, kis számú segítőkéről, számos gátolójukról alig is tudunk valamit. Az eredményt, az eredmények esodás szegmentum-szekvenciáit ismerjük, használjuk, már oda se figyelünk rájuk. Roboz Péter és társai életműve, életük heroikus munkálkodása beépült, immáron véglegesen, onnan eltávolíthatatlanul napjaink könyvtári, informatikusi világába. De most legalább, Roboz Péter oly korai és minden kollégája számára oly fájdalmas halála kapcsán azért elmélkedjünk el azon, mi lenne, ha... Mi lenne, ha Roboz Péterék nem tették volna meg azt, amit megtettek. (VK)

Tisztelt Kolléga!

Ezúton szeretném tájékoztatni, hogy a Bookline – Online Könyváruház és Antikvárium a Könyvtár Program keretében kedvezményes vásárlási lehetőséget nyújt könyvtáraknak, iskoláknak, levéltáraknak, múzeumoknak és közgyűjteményeknek.

Könyváruházunk a legnagyobb hazai könyvvásárlókkal rendelkezik – új és antikvár könyvek mellett a nagykereskedelmi forgalomban nem kapható kiadványok is elérhetőek nálunk (mint pl. az MTA Intézeteinek kiadványai). Jelenleg számos antikváriummal és könyvnyagykereskedéssel állunk kapcsolatban. Adatbázisunk a napi forgalomban lévő kiadványok többségét – 30 000 címet tartalmaz, az elérhető antikvár állomány átlag 25 000 cím. Az éppen nem kapható, de előjegyezhető címek száma több mint 200 000. A Könyvtár Program keretében az új könyvekre 20% kedvezményt biztosítunk az eredeti bolti árból.

Ezzel a lehetőséggel könyvtárak, iskolák, levéltárak, múzeumok, és közgyűjtemények a regisztrációt követően mindenfajta kötelezettség (kizárólagossági megállapodás, valamint idő- és összeghatár) nélkül élhetnek.

Amennyiben ajánlatunk felkeltette érdeklődését, és élni kíván a lehetőséggel, küldje el felhasználónevét a konyvtar@bookline.hu címre.

Üdvözlettel,

*Rónyai Judit
Bookline Könyváruház,
könyvtári kapcsolatok főmunkatárs*

MEGJELENT

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 1601 előtti nyomtatványainak katalógusa,
Klinda Mária munkája a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
és az Országos Széchényi Könyvtár kiadásában.

A 985 mű 1022 példányának leírását tartalmazó katalógus annak a Borsa Gedeon által kezdeményezett országos programnak a keretében készült el elsőként, amely célul tűzte ki a hazai közgyűjtemények XV–XVI. századi nyomtatványainak egységes szempontok szerinti feltárását. A részletes kollációt is közlő leírások az egyes példányok hiányairól, a kötések adatairól, a tulajdonosi bejegyzésekről és a kézi díszítésekről is számot adnak. Nyomdahely szerinti és betűrendes nyomdász- és kiadói mutató, időrendi, nyelvi és possessor-mutató, valamint a fontosabb bibliográfiák konkordanciái segítik a használatot. A könyvtár történeti kötéseit Rozsondai Marianne tanulmánya ismerteti. A kötet végén ex librisek és bélyegzők másolatai állnak.

Megvásárolható a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Olvasószolgálatánál
(Budapest VIII., Reviczky u. 1.) 6800,- Ft-os áron. Postai rendelés Kádár
Lászlónénál (FSZEK, Budapest, Ötpacsirta u. 4. 1088)